

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

П'ЯТА СЕКЦІЯ

СПРАВА “ЛІСНИЙ ПРОТИ УКРАЇНИ”

(Заява № 4204/03)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

25 жовтня 2007 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у п. 2 статті 44 Конвенції.
Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Лісний проти України»

Європейський суд з прав людини (п'ята секція), засідаючи палатою, до складу якої увійшли:

п. П. Лоренцен (P. Lorenzen), Голова,
пані С. Ботучарова (S. Botoucharova),
п. К. Юнгвірт (K. Jungwiert),
п. В. Буткевич (V. Butkevych),
пані М. Цаца-Ніколовська (M. Tsatsa-Nikolovska),
пані Р. Ягер (R. Jaeger),
п. М. Віллігер (M. Villiger), судді,
та пані К. Вестердік (C. Westerdiek), секретар секції,
після обговорення в нарадчій кімнаті 2 жовтня 2007 року,
винесли таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою (№ 4204/03), поданою до Суду проти України громадянином України Лісним Володимиром Дмитровичем (далі — заявник) 18 січня 2003 року відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини та основоположних свобод (далі — Конвенція).
2. Уряд України (далі — Уряд) був представлений його уповноваженим — паном Ю. Зайцевим.
3. 15 листопада 2006 року Суд вирішив направити скарги заявника щодо тривалого виконання судових рішень Уряду. Суд відповідно до пункту 3 статті 29 Конвенції вирішив розглядати питання щодо суті та прийнятності заяви одночасно.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився у 1936 році та проживає у місті Львові.
5. У 1981 році заявника було засуджено до позбавлення волі за спекуляцію виробами з золота. У 1992 році вирок відносно нього було скасовано як незаконний. Після цього заявником було подано цивільний позов з вимогою компенсації за його незаконне засудження та покарання.

A. Судовий розгляд з приводу компенсації втраченого прибутку

6. Рішенням від 24 лютого 1998 року Хустський районний суд Закарпатської області зобов'язав стягнути з Міністерства фінансів України 3350,55 грн компенсації на користь заявника, як компенсацію за його втрати внаслідок перебування під вартою.
7. Це рішення набрало законної сили. 3 червня 1998 року було відкрите виконавче провадження. Виконавчий лист був направлений до Міністерства фінансів, яке передало його до Державного казначейства України.
8. 18 листопада 2003 року виконавчий лист був повернутий заявнику без виконання.

B. Судовий розгляд щодо компенсації за конфісковані вироби з золота

9. 13 травня 1999 року Хустським районним судом Закарпатської області на користь заявника з відділу державного казначейства у Хустському районі Закарпатської області було стягнуто 7281,70 грн¹ компенсації за конфісковані у нього у результаті засудження вироби із золота. Рішення набрало законної сили.
10. 12 листопада 2002 року відділ державного казначейства у Хустському районі Закарпатської області повідомив заявника про неможливість здійснення виплат без постанови державного виконавця. У зв'язку з цим відділ державного казначейства в Хустському районі Закарпатської області направив заяву заявника про примусове виконання та копію рішення до державної виконавчої служби та просив Хустський районний суд Закарпатської області направити також виконавчий лист.

¹ 1685,32 євро.

11. 5 березня 2003 року Хустським районним судом Закарпатської області було повідомлено заявника про те, що йому ніколи не видавався виконавчий лист, оскільки заявник особисто ніколи не просив суд зробити це.

12. Рішення від 13 травня 1999 року залишається невиконаним.

С. Судовий розгляд щодо компенсації за заподіяну моральну шкоду

13. Рішенням від 2 квітня 2002 року Личаківський районний суд м. Львова зобов'язав стягнути з Державного казначейства України (далі — Казначейство) 2000 грн² компенсації на користь заявника за заподіяну моральну шкоду у зв'язку з затримкою виконання рішення суду від 24 лютого 1998 року.

14. Це рішення набрало законної сили у жовтні 2002 року. 9 грудня 2002 року було відкрито виконавче провадження. Кілька разів Казначейство повідомляло заявника, що кошти за рішенням суду неможливо виплатити через відсутність бюджетних асигнувань.

15. 26 січня 2004 року Апеляційним судом Львівської області (далі — Апеляційний суд) апеляційну скаргу заявника, який прагнув збільшити суму компенсації за рішенням суду від 2 квітня 2002 року, у зв'язку з пропуском строків оскарження залишено без розгляду.

16. 15 березня 2004 року за апеляційною скаргою заявника Апеляційний суд після перегляду фактичних обставин у справі щодо їх повноти скасував рішення суду від 2 квітня 2002 року. Судом були відхилені вимоги до Казначейства як такі, що не ґрунтуються на внутрішньому законодавстві. 25 вересня 2006 року Верховний Суд України відхилив касаційну скаргу заявника.

Д. Інші провадження

17. Заявник робив декілька невдалих спроб порушити цивільні провадження проти різних державних органів, прагнучи отримати компенсацію за зволікання з виконанням рішень, винесених на його користь.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

18. Національне законодавство викладене у рішенні у справі «Волосюк проти України» (заява № 60712/00, пп. 20–24, рішення від 29 червня 2006 року).

ЩОДО ПРАВА

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 1 ПЕРШОГО ПРОТОКОЛУ ДО КОНВЕНЦІЇ

19. Заявник скаржить на те, що державні органи своєчасно не виконали рішення суду від 24 лютого 1998 року, 13 травня 1999 року та 2 квітня 2002 року. Він посилається на статтю 1 Першого протоколу, яка передбачає таке:

«Кожна фізична або юридична особа має право мирно володіти своїм майном. Ніхто не може бути позбавлений свого майна інакше як в інтересах суспільства і на умовах, передбачених законом або загальними принципами міжнародного права.

Проте попередні положення жодним чином не обмежують право держави вводити в дію такі закони, які, на її думку, є необхідними для здійснення контролю за користуванням майном відповідно до загальних інтересів або для забезпечення сплати податків чи інших зборів або штрафів».

A. Прийнятність

20. Уряд зазначав, що заявник не вичерпав національних засобів захисту, доступних йому за національним законодавством, оскільки не звертався з заявою про відкриття виконавчого провадження за рішенням суду від 13 травня 1999 року. Вони не надали зауважень щодо прийнятності скарг заявника щодо невиконання інших рішень.

21. Заявник не погодився.

---

² 443,99 євро.

22. Суд нагадує, що вимогання від особи, на користь якої в результаті судового провадження було винесено рішення проти держави, виступати ініціатором виконавчого провадження само по собі має невідповідний характер (див., наприклад, справу *Metaxas v. Greece*, заява № 8415/02, п. 19, рішення від 27 травня 2004 року, справу *Scordino v. Italy* № 1 [GC], заява № 36813/97, п. 198, ЄСПЛ 2006-..., та справу «*Лізанець проти України*», заява № 6725/03, п. 43, рішення від 31 травня 2007 року). Він, таким чином, відхиляє зауваження Уряду.

23. Суд вважає, що скарги заявника з приводу невиконання судових рішень не є повністю необґрунтованими в сенсі пункту 3 статті 35 Конвенції. Він також вважає, що вони не є неприйнятними з будь-яких інших підстав. Таким чином, вони мають бути оголошені прийнятними.

В. Суть

24. У своїх зауваженнях щодо суті справи Уряд стверджував, що у цій справі не було порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції.

25. Заявник не погоджувався.

26. Суд зазначає, що рішення від 24 лютого 1998 року та від 13 травня 1999 року залишались невиконаними понад 9 та 8 років відповідно. Період невиконання рішення від 2 квітня 2002 року тривав з дати, коли це рішення набуло законної сили та поки воно не було скасовано, тобто 1 рік і 5 місяців.

27. Суд повторює, що, він вже встановлював порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції в багатьох аналогічних справах (див., наприклад, вказану вище справу «*Волосюк проти України*», пп. 37–38, та справу «*Андросов проти Росії*» заява № 63973/00, пп. 55–56, рішення від 6 жовтня 2005 року).

28. Розглянувши всі подані матеріали, Суд вирішує, що Уряд не надав жодного переконливого факту чи аргументу, який дозволив би Суду дійти іншого висновку у цій справі.

29. Таким чином, у цій справі має місце порушення статті 1 Першого протоколу.

II. ІНШІ СКАРГИ

30. Додатково заявник посилався на статтю 17 Всесвітньої Декларації прав людини та пункт 5 статті 9 Міжнародної угоди про громадянські та політичні права, оскаржуючи затримку з виконанням судових рішень та адекватну компенсацію моральної шкоди, завданої йому внаслідок невиконання рішення, а також його засудженням.

31. Суд повторює, що він вже розглянув питання про тривале невиконання рішень, винесених на користь заявника, за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції (див. пп. 26–29 вище).

32. Решта скарг заявника не входять до компетенції Суду та мають бути відхилені відповідно до пп. 3 і 4 статті 35 Конвенції (див. справу «*Кучеренко проти України*», заява № 27347/02, п. 28, рішення від 15 грудня 2005 року).

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

33. Стаття 41 Конвенції передбачає:

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливу сатисфакцію».

A. Шкода

34. Заявник вимагав невиплачену заборгованість, належну йому за рішеннями суду від 24 лютого 1998 року та від 13 травня 1999 року, а також 12 652,50 грн (1975 євро) інфляційних втрат та 5868,28 грн (916 євро) встановленої законодавством пені у якості матеріальної шкоди. На підтвердження його вимоги щодо відшкодування інфляційних втрат заявником надано довідку Головного управління статистики у Львівській області, що свідчить про рівень інфляції за відповідний період. Додатково заявник вимагає 100 000 євро за завдану нематеріальну шкоду.

35. Уряд не погодився з цими вимогами.

36. Суд звертає увагу, що в основі справедливої сатисфакції лежить принцип повернення заявника, наскільки це можливо, до такого стану, у якому він перебував, допоки не відбулось встановлене Судом порушення (справа *Kingsley v. The United Kingdom [GC]*, заява № 35605/97, п. 40, ЄСПЛ 2002-IV). Повертаючись до цієї справи, Суд зауважує, що рішення, винесені на користь заявника, не були виконані, і що достатній характер компенсації був би зменшений, якби заборгованість була сплачена без урахування різноманітних обставин, що здатні призвести до зниження її вартісних характеристик, такі як тривала затримка у виконанні рішення (див. справу *Reynbakh v. Russia*, заява № 23405/03, п. 35, рішення від 29 листопада 2005 року).

37. Беручи до уваги зауваження щодо рівня інфляції протягом строку невиконання та факт того, що Уряд не заперечував спосіб розрахунку заявника, Суд вважає, що Уряд повинен виплатити заявнику залишок заборгованості за рішеннями, а також 1975 євро інфляційних втрат як компенсацію за матеріальну шкоду. Суд не встановлює будь-якого причинного зв'язку між встановленим порушенням та заявленою пенею, та вирішує, що заявник має право подати відповідний позов в порядку національного провадження. Суд, таким чином, відхиляє вимоги щодо сплати пені.

38. Суд далі бере до уваги те, що заявник зазнав моральної шкоди у результаті встановленого порушення. Суд, здійснюючи свою оцінку на засадах справедливості відповідно до статті 41 Конвенції, присуджує заявнику суму в розмірі 2600 євро як відшкодування моральної шкоди.

В. Судові витрати

39. Заявник також вимагає 15 000 грн (2340 євро) за витрати, понесені при розгляді справи у національних судах та у Суді. Заявник не надав підтверджуючих документів.

40. Уряд зазначив, що заявником не надано підтвердження його вимог.

41. Суд повторює, що стосовно витрат на провадження в Суді, які включаються до відшкодування за статтею 41 Конвенції, має бути встановлено, що вони були фактично та необхідно понесені, з метою запобігти чи отримати відшкодування за встановлене порушення Конвенції, бути розумними за розміром (див., серед багатьох інших посилань, рішення у справі *Nilsen and Johnsen v. Norway [GC]*, заява № 23118/93, п. 62, ЄСПЛ 1999-VIII).

42. Суд приходять до висновку, що ці вимоги не були дотримані у цій справі. Він зазначає, що вимоги заявника не визначають його витрат, понесених у зв'язку з встановленим порушенням.

Однак заявник мав понести деякі витрати при поданні ним скарг за Конвенцією. Беручи до уваги інформацію, яка знаходиться у його розпорядженні, та після обговорення Суд вважає обґрунтованим присудити заявнику 50 євро за понесені ним витрати (див. справу «*Беланова проти України*», заява № 1093/02, п. 41, рішення від 29 листопада 2005 року).

С. Пеня

43. Суд вирішує, що пеня, яка нараховуватиметься у разі несвоєчасної сплати, дорівнює гра ничній позичковій ставці Європейського центрального банку плюс три відсоткові пункти.

ЗА ЦИХ ПІДСТАВ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скарги заявника за статтею 1 Першого протоколу до Конвенції прийнятними, а решту заяви непринятною;

2. *Постановляє*, що у цій справі було порушення статті 1 Першого протоколу до Конвенції;

3. *Постановляє*, що:

(а) протягом трьох місяців з дня, коли рішення стане остаточним відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції, держава-відповідач має сплатити заявнику заборгованість, що досі належить йому до сплати за рішеннями суду від 24 лютого 1998 року та від 13 травня 1999 року, а також 4625 (чотири тисячі шістсот двадцять п'ять) євро як відшкодування інфляційних втрат, моральної шкоди та судових витрат. Зазначена сума має бути

конвертована в національну валюту держави-відповідача за курсом на день здійснення платежу, з урахуванням будь-якого податку, який може бути стягнутий із заявника;
(б) після сплину вищезазначених трьох місяців і до остаточного розрахунку на зазначені суми нараховуватиметься простий відсоток у розмірі граничної позичкової ставки Європейського центрального банку, що діятиме в період несплати, плюс три відсоткові пункти;

4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою та повідомлено письмово 25 жовтня 2007 року відповідно до пп. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Клаудія ВЕСТЕРДІК (C. Westerdiek)
Секретар

Пеер ЛОРЕНЦЕН (P. Lorenzen)
Голова